

TIDEVARVET

Imitatorer och initiativtagare.

"Intet är som väntans tider —".

Tysklands proletarisering.
Sparsamhetens väg mot undergång.
Av Carl David Marcus, Berlin.

Europas krishård.
En schweizares syn på Tyskland.

Här bolsjevismen Åstadkommit något godt?
Svensk journalist i Sovjet.

De första pacifisterna.
En aktuell Franciscus-studie
av Lisa Luundh.

Elin Wägners nya bok
annåles av Emy Ek.

Imitatorer och initiativtagare.

När den enskilda medborgaren i ett land avstår från att själv sörgja för sin säkerhet och själv ta sig rätt, då har gjorts ett betydelsefullt framsteg i kultur. När förtröendet till statens makt brister och medborgarna i smyg börja beväpna sig för att vara redo för alla eventualiteter då har ett allvarligt bakslag kommit. När man väl gått utanför det betydelsefulla gränsstrecket, som betecknas av statens lagliga och öppna makt, då kan vad som helst ske, då är fältet fritt. Redan de frivilliga försvarsorganisationerna, landstormsr-, skytte- och luftvärnsföreningarna äro företeelser vilkas existens betyda ett underkännande av det statliga försvaret, och misstro till värnpliktsarméns pålitlighet.

Hela denna småsak omkring försvaret är farlig. Den bör huggas ner så att den icke kan tjäna till betäckning medan den ena samhällsgruppen intrar sin position för en blivande klasskamp. De senaste veckornas händelser som avslöjat åtminstone en del av de borgerliga privata hemliga försvarsåtgärder visa att skyddsakrarna haft nytta av de frivilliga försvarsorganisationerna. Och det går från man till man förbindelser ända från den legitima försvarsmakten ut till den yttersta högerrevolutionära flygeln.

Efter detta bör det bli en riks-

dagsfråga om inte alla anslag och alla licenser för frivilliga vapenövningar böra slopas och en strängare kontroll än hittills övas mot alla väpnade förband, vare sig de ha s. k. samhällsbevarande eller omstående syfte.

Ha vi inte sett tillräckligt ut på kontinenten av den hemiska uppdelningen av folken i två väpnade grupper? Borde vi inte åka oss för att i vårt land imitera dessa förtvivalde åtgärder, vi som icke leva under det hårda nödtvånget därtil, vi som inte fått några dägla-vanor i kriget?

När man för tio år sen i nederlagsländerna, revolutionsländerna stötte på vanligt hyggligt folk som stoltserade över att ha en kulspruta i sin privattvång eller eldigt försvarade en gentlemansplikt att utanför lagen ta sig hämnd och rätta, då tyckte man det var farliga tecken på kulturskygning, men man förstod i alla fall den psykologiska bakgrunden till dessa företeelser. Men vad riksförstendade Horthy kunde säga kort efter det röda upproret om sina officerars plikt till att följa privatjustis, eller vad stackars arbetslösa utarmade förte ditte officerare och desperados kunde ta sig till, det borde inte ens få kasta en inbördeskrigs skugga in över Sveriges gränser.

Man kan till nöd förstå de svenske. (Forts. å sid. 6.)

Vad har hänt?

A MIRAL LINDMAN HAR FÖR förra högerregeringens räkning uttalat sitt, för Tryggers och för Lübeckis gillande av den »frivilliga hjälperbedskapens», Munskas kårerna. Svenska allmänheten är för förtroendefull. Den har inte fattat bolsjevikligaktionens fara. »Det ur gamla förträendet för vår samhällsordnings fasthet har skapat en viss sorglöshet bland svenska medborgare.» Nu är säkerheten hotad. Polisen behöver hjälpen. Som är sett uttryck av god fosterländsk anda!

ETT UTTRYCK AV DET FÖR TROENDE hr Lindman fruktat är regeringens tillmötesgående i affären Mannyby. Enligt Vekvaktens senaste uppgitt funnits inga militärhemligheter, där Mannyby anklagades för spioneri. Saken ligger nu så, att K. M. I. »medvitt Mannyby att ta del av vissa i försvarsdepartementet förordade hemliga handlingar, av vilka han anser sig kunna vinna upplysning, huruvida Bremön år 1914 förklarats vara hemligt försvarsområde, och däråstades utsett samma år funnits försvarsanordningar av hemlig natur.»

Det är hyggligt.
SOCIALDEMOKRATISKA UNGDOMSFÖRBUNDET som räknar omkring 65,000 medlemmar, har hållit kongress. Huvudfrågorna: Försvaret och arbetslösheten. I den senare uttalande kongressen med erkännande av vad hittills gjorts, en enträgen värdjan till regering, riksdag, kommuner, företag och enskilda att med gemensamma krafter bekämpa arbetslösheten bland ungdomen. Faran är överhängande. Hjälpen måste komma omedelbart.

ENGLAND HAR FATT SIN REGERING med övertikt för tullvännerna. Balansen anses lyckad. MacDonald har hållit sitt första tal i den nya situationen. Stabil valuta, balanserad budget, samarbete mellan alla nationer voro hans önskemål.

Independent Labour, arbetarpartiets vänsterflygel, tycks utgå ur partiet. Det har inte blivit inbjudet till sammanträde i samband med parlamentets öppnande. Dess framtidsprogram är: pånyttfött arbete för socialismen.

Veckovaktens

Tysklands proletarisering.

Av CARL DAVID MARCUS.

Det är mindre underligt, om vi under intryck av den för varje dag växande gudaskymningen inte längre förmå fatta vad som sker och förlora sinnet för allt vad proportioner heter. En liknande känsla av svindel bör ha bemäktigt sig de intelligenta och vittsande representanterna för det stora romerska imperiet, när det förduklades av den gemensamma ragnarökten. Det är mindre underligt, om man glömmor bort att varje kris har en första brandhärd. Den hette denna gång Tyskland, Österrike. Här började världskriget, här började infloationen, den sista bankkraschen och deflationen, här började ultrahögrens kupper. Eldsvadan har kastat gnistor från den ena granens tak till den andra. Nu stå vi där, vi det tjugonde århundradets upplysta människor, med våra härliga tekniska uppfinningar, med våra fabriker och maskiner, med våra lysande sportfält och kämpa den sista stora kampen för att rädda åt oss den kapitalistiska samhällsformen!

En blomstrande produktion av nödförordningar.

Vad som skett i Tyskland under den sista diktaturperioden är intet annat än en modern statsutplundring till bara kroppen. Och detta på officiell väg, med hjälp av ett oändligt antal lagar, vilka visserligen strängt taget icke äro fullt

lagliga utan kallas nödförordningar. Frågar man efter vad som egentligen tryckes för närvarande i Tyska riket blir svaret ovillkorligen: nödförordningar. Ty grundligt går det till, den sista nödförordningen är en bok om hundra skrivmaskiner.

Den tyska revolutionen gick ju ut på att grundlägga en republik. Den är skrinlagd, och med sorg i hjärtat har i dessa dagar ett antal republikaner konstaterat, att det inte längre är fråga om demokrati. Ja, de ha vägat påstå att denna regering dock är den rätta ledaren, då allting bestämmas utan att fråga någon som helst församling till råds.

1500 självmord pr månad i Tyskland.

När det gäller reformer, vilka ytterst ha ett ekonomiskt syfte, har regeringen gått fram med stormsteg. Brünning står där på makts tinn och svänger en jätteväxt över sitt folk och varje dag sopas en penningssumma in, varje dag drivs en grupp personer in i proletariets helvete eller stannar helt enkelt på gatan. Så vida man inte föredrår den onekligen enklaste vägen, den att begå självmord. Det har så länge jag följt med den tyska statens utveckling på ort och ställe varit ett mycket omtyckt medel och det gäller ända sedan de sista krigsåren. Medan eljes i regel blott en-

(Forts. å sid. 6.)

Barnavård, tandvård och parasitkrig.

Röda Korsets utställning
MANNISKAN OCH LIVET.

Spådbarnets sänglage. Överst: Den platta, hårda madressen är bäst. Därunder: För mjuk madress och hög kudde.

MANNISKAN OCH LIVET kallar för sin riktiga sammansättning framgår tydligt av bilderna på ryggen mitt emot, som visa rachiska bara med stora huvuden, svaga, krokiga ben och alltför liten kroppslängd. Huvudorsakerna till rachitis eller engelska sjukan stå angivna på tavlan bredvid: brist på D-vitamin och brist på solbestråling. Bidragande orsaker bli, a. dåliga näringsförhållanden över huvud taget, dåligt hygien och osunda kostnader, årtidlig befästning.

Till spädbarnshygienens krav hör också att den ömtåliga lilla kroppen skall ha en förmöglig bädd. En platt, tämligen hård madress är det bästa för barnets sunda väst. Den mjuka madressen, där barnet sjunker ner som i en grop, och en hög kudde under dess huvud kan åstadkomma kronlig ryggrad, som mycket lekfullt visas på ovanstående bild. Efter en färdig framställning i bilder och text av kikhostans och misslingens inkubationstid, förlöpp och smittkraft — särskilt lämplig för skolan — får man avslutningsvis veta, att barnaödligheten i Sverige är den lägsta i Europa näst Norge.

Det skadliga inlyftandet av en ensidig och olämpligt sammansatt matordning, som spelar så stor roll för småbarnen, är ingalunda avskaffat för den vuxna människans del. En serie bilder i färg visar vad man skall äta för att undvika skörbjugg, den typiska näringsjukdomen. Serien är framställd efter professor Gustaf Göthlins undersökningar och avser minsta skyddsdag per dag för en vuxen, sextioårig människa. Man kan vilja på t. ex. två glas handsummad mjölk från kor på bete eller kraftutfodrade (motsvarande 700—1,000 kbc.m.) en 6—8 färska kokta potatisar (140—200 gram); 700 gram färska morötter; 290—400 kbc.m. färsk morotsaft; ett litet glas. Bland frukterna visa sig citroner, apelsiner och hjortron vara bästa. Av ärens friska presssaft ricker det med 42—60 kbc.m. Barnet äro utmärkt, 440—200 gram, med en del behövs 280 gram druvor och ända till 420—600 gram plåron. Som synes rör det sig om överväldigt lätt anskaffade, billiga och goda födoämnen.

På avdelningen för tandsjukdomar och tydeligen av att denna dess första föda

för sin riktiga sammansättning framgår tydligt av bilderna på ryggen mitt emot, som visa rachiska bara med stora huvuden, svaga, krokiga ben och alltför liten kroppslängd. Huvudorsakerna till rachitis eller engelska sjukan stå angivna på tavlan bredvid: brist på D-vitamin och brist på solbestråling. Bidragande orsaker bli, a. dåliga näringsförhållanden över huvud taget, dåligt hygien och osunda kostnader, årtidlig befästning.

Till spädbarnshygienens krav hör också att den ömtåliga lilla kroppen skall ha en förmöglig bädd. En platt, tämligen hård madress är det bästa för barnets sunda väst. Den mjuka madressen, där barnet sjunker ner som i en grop, och en hög kudde under dess huvud kan åstadkomma kronlig ryggrad, som mycket lekfullt visas på ovanstående bild. Efter en färdig framställning i bilder och text av kikhostans och misslingens inkubationstid, förlöpp och smittkraft — särskilt lämplig för skolan — får man avslutningsvis veta, att barnaödligheten i Sverige är den lägsta i Europa näst Norge.

Det skadliga inlyftandet av en ensidig och olämpligt sammansatt matordning, som spelar så stor roll för småbarnen, är ingalunda avskaffat för den vuxna människans del. En serie bilder i färg visar vad man skall äta för att undvika skörbjugg, den typiska näringsjukdomen. Serien är framställd efter professor Gustaf Göthlins undersökningar och avser minsta skyddsdag per dag för en vuxen, sextioårig människa. Man kan vilja på t. ex. två glas handsummad mjölk från kor på bete eller kraftutfodrade (motsvarande 700—1,000 kbc.m.) en 6—8 färska kokta potatisar (140—200 gram); 700 gram färska morötter; 290—400 kbc.m. färsk morotsaft; ett litet glas. Bland frukterna visa sig citroner, apelsiner och hjortron vara bästa. Av ärens friska presssaft ricker det med 42—60 kbc.m. Barnet äro utmärkt, 440—200 gram, med en del behövs 280 gram druvor och ända till 420—600 gram plåron. Som synes rör det sig om överväldigt lätt anskaffade, billiga och goda födoämnen.

På avdelningen för tandsjukdomar och tydeligen av att denna dess första föda

**AKTIEBOLAGET
KOL och KOKS**

Telefoner: »KOL och KOKS»

REDAKTIONSKOMMITTE: Elin Wagners, Elisabeth Tamm, Ada Nilsson, Honorine Hermelin. REDAKTOR: Carin Hermelin. ANSVARIG UTGIVARE: Ada Nilsson. Utkommer varje helgfördag. Sjämsplan 1-3, 2 tr. Stockholm. Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVOKATER

Eva Andéns Advokatbyrå. Inneh.: Eva Andén. Herkulesgatan 14 (f. d. L. g. Vattug.). Tel. 72 78, 75 76. STOCKHOLM. Specialitet: Familje- och arvsrätt, förtäringar och testamenter, förvaltningsfördrag. Även skriftliga förfrågningar.

Advokat Hugo Lindberg. KUNGSGATAN 6, STOCKHOLM. Tel. Våret: N. 333 15.

Cyril Holm. Birger Jarlsgatan 10, 5 tr. Telefon: O. 83 65 - O. 84 65

TANDLÄKARE

HARRY KLEIN. Kungsgatan 17, 3 tr. Tel. 62 40.

Eise Widman-Rupertz. Norr Mälarstrand 74* (Inläggn: Baltzar v. Flatenang 1) Mottagningstid enl. överensk. pr. K. 729

Karl Gison Diamant. Kungsgatan 72, 5 tr. Mottg. efter överensk. pr. tel. 18 66.

TORSTEN BORG. Horgsgatan 33 A, 4 tr. (hög). Mottg. enl. överenskommelse pr. tel. 5. (4)142 92.

BENGT LINDBERG. Alviksvägen 116, Appellviken. Mottagning efter överenskommelse pr. tel. A. 12 77.

LÄKARE

Dr HANS ÖHMAN. Inlästans sjukdomar. Mottg. Norr Mälarstrand 78 efter överenskommelse per tel. Kh. 15 53. Tel.-tid. vard. helst 8-8,30 samt 13-14.

S:t Görans Bagningsbyrå Jenny Larsson. FLEMINGGATAN 60. Tel. K. 47 24. Ombesörjare allt vid dödsfall. Eldbegagnelser. Balsameringar.

Liliesjöö's Sjukvårds- affär. Stockholm. Buller: Fridhemsgatan 16 - Tel. Kh. 20 82. Svanvagnsgatan 45 - Tel. Kh. 55 85. Svanvagn 109 - Tel. Va. 470 25. Adressförteckningar - Häftförläggning - Magasin - Bräckband - Sanieters- och Förbandsartiklar - Katalog gratis.

Den 14 nov. 1931.

"Intet är som väntans tider"

De orden ha alltid låtit så förhoppningsfulla. Men för närvarande är de allt annat. Faktum är, att alla gå och vänta. Varför? Och på vad? Därför att förhållandena drivits till sin spets, så att man emottar en avgörande vändning. En del samningar börja att avslöjas ohöjda. Sanningen - det är nöden, oräddvisorna, bristen på god vilja, och det hemliga spel, som ägandets makt, symboliserar i penningen, utlövar. Men vad är det då, vi vänta på? Det veta vi kanske inte själva - antingen något, som skall råda våra pengar och återge oss vårt lugn till slöfhet eller också något oönskbart förfärligt, vars konsekvenser inte riktigt äro i stånd att utmälla. Världspolitikern har kommit in i vårt dagliga liv. Den berövar oss vårt välfärd, om vi halt något eller gör vår tättfogad än värre. Den tränger in i våra yrken och på våra arbetsområden och hindrar oss, den minskar eller tar ifrån oss vår arbetsförlänt. Och hur reagera vi, vad göra vi för att avväjra det onda. Vi göra som England, vi försöka var och en att klara sig på alla de andra bekostnad. Vi äro alla goda protektionister i vårt dagliga liv. Var och en måste försöka reda sig, det är riktigt. Men det är det där olycksaliga tillägget »på de andra bekostnad». Ty när alla göra så, blir det till sist omöjligt för alla. Och den starkaste får orättfärdig överhand. Detta är, kort sagt, protektionismens innebörd. Äro vi stater, bolag eller enskilda arbetsgivare försöka vi nu att separas, som det heter. Det går så till att vi dra in på andra förtjänst. En arbetsgivare t. ex. avskedar så många arbetare

som möjligt för att minska driften. Kanske bara en eller två, men om en eller två avskedas överallt, så bli de stundliga. Det går ut över de enklaste. I stället borde vi naturligtvis försöka hjälpas åt att med all näkt hålla rörelsen i gång så långt möjligt. Det är ett misstag att väntans tider är detsamma som överksamhet. De borde tvärtom uppbåda våra yttersta krafter och alla goda krafter för att in i det sista förbereda det, som komma skall. Och en sak till - då världspolitikern så påtalade tränger in i våra enskilda förhållanden och talar ett så tydligt språk, borde vi äntligen vakna för att det är vi som i stället ska i känga in i världspolitikern.

EIMARKS gymnastik, bad, massage. Kepperg. 28. Tel. N. 53 38

Clary Dahlström. Leg. Fälskär. Dalagatan 25. Tel. 841 04. Kl. 10-2. KOPPING. Värk, svullnad i benen, kvada händer och fötter, icke.

HERMES KAFFE. Kaffet där kvaliteten är högre än pris och amiken huvudsaken. Birgerjarlsgatan 71 - Stockholm. Telefoner: N. 116 74 - N. 65 46 - 96 79. Liljeholmsgatan 4 - Tel. Liljeh. 45. Särskilt omtyckt är Mockablandning 8, 310 pr. kg. Klipp ut annonsen! Återgå denna tidning! Begär prislista!

Från Handelsfirman H. E. R. M. E. S. A.-B. Liljeholmsg. 4 eller Birgerjarlsg. 71, Stockholm, rek. v. ... kg. kaffe à kr. ... pr. kg. ... bet. m. postlösk. efterkrav. Örtstörprov önskas. Agenter önskas.

Namn (tydligt). Adress (tydligt). Tab. 11 11

Tyskland - Europas krishärd.

Den dystra skildring av utarmningen i Tyskland, som Mr. Marcus ger på annan plats i veckans nummer, tycks oss på ett belysande sätt kompletterad av nedanstående reflektioner, hämtade ur den schweiziska tidningen Det Auslau. Det ekonomiska läget i Tyskland har inte förbättrats under de sista veckorna och månaderna, skriver tidningen, trots att de föregivna utsakerna till tyska krisen ha fallit bort, i och med Hooverkommitteens kraftfrättande och betalningsstritar. Tyskland är för närvarande betriat både från skadeståndsbetalningarna och återlämnandet av de kontraktiga krediterna. Om också - enligt officiella siffror - Tyskland under denna tid återbetalar kontraktliga lån upp till en miljard, beror detta på att den sjunkande pundkursen just nu erbjuder en fördelaktig tidpunkt för betalningen. Den ständigt tilltagande nöden kan sålunda inte skyllas på yttre omständigheter. Dess djupaste orsak ligger i det kapitalistiska systemets oförmlit, framförallt den tyska kapitalismens, som står i en klass för sig. För det första i en oansvarig rationalisering; för det andra i det envisa motståndet mot effektiva åtgärder för arbetsloshelens bekämpande (de mer eller mindre utopiska planerna på kolonisationsverksamhet stranda ju på brist på kapital, ett kapital, som måste vara mångdubbel större än vad arbetsloshetsunderstödet eller beredande av arbete genom nödhjälpsförläggningar skulle kräva); för det

andra i den systematiska sänkningen av alla löner för de tjänstemän och arbetare, som ännu ha arbetet. Lönesänkningen genomföres hånsvinst. I går träffade den järnvägar, i dag riksposten, i morgon åter andra kategorier med miljoner anställda. Följden är att köpkraften minskas med ytterligare många miljoner mark. Ingen kan undra på om en sådan politik förvärrar krisen - vilket vi sedan åratall tillbaka framhållit. Den tyska produktionen har år 1931 sjunkit, i o. m. under 1924 års produktion, som efter inflationskulmen till följd av Ruhrökupationen, föll till omkring hälften av förkrisstidens. Detta får ske, inte bara av de strändans likgiltighet för det föde, som drabbat miljoner av krisens offer, utan säkerligen också för den nationalistiska prestigens skull. Man hoppas att med den tyska krisen - som ju haft så drastiska fjärrverkningar i England och Amerika - och genom den skräckbild av bolstjektiv- och fascistvalde, som drägmonen trambevärjes, kunna tvinga utlandet, inte bara att stryka skadeståndskraven utan att också tillmötesgå Tysklands övriga önskemål, utjämnning av rustningarna, gränsernas reglering etc. Om man verkligen lyckas uppnå sitt mål med dessa medel är tveklöst. Säkert är emellertid att en fortsatt försurnings- och utarmningspolitik kommer att göra den tyska krisen obotlig och förr eller senare leda till ekonomisk och politisk katastrof.

De politiska följderna av den försvulvade taktik som regeringen har följt, påverkad av storindustrifriheten Hugenberg, Hitler och Schacht ha inte dröjt att visa sig. Valen i Mecklenburg i början av månaden ha återigen med överväldigande siffror bevisat att ju större arbetslösheten blir, ju värre nedpressning av lönerna, ju hopplösare framtiden ter sig för en stor del av proletariatets och den intellektuella ungdomen, dess starkare växer radikalismen, framförallt radikalismen till höger, den fascistiska nationalismen. Vi brukta att Tyskland först nu blir Europas verkliga brand- och krishärd.

Det är mot bakgrund av denna utveckling man får se bildandet av det nya socialistiska arbetarpartiet, skriver tidningen till slut, som vill föra en politik oberoende såväl av kommunisternas hetspropaganda som det gamla socialdemokratiska partiets karaktärlösa opportunism.

Restaurant Damberg. MATSALEN i tv. Lunch 1: 00 - Diner 2: 50 - Souppé 2: 25. Dagligen Middag och Afonkonsett

Davidsons möbler. St. Eriksgatan 15. talar för sig själva i stil som kvalitet. Beakta vår utställning i 3 våningar. DAFFINSON på Norr.

Frimärken. Stor illustr. prislista Nr. 58. Pris 50 öre. Särskilt lästa gratis mot denna kupong. A.-B. HARRY WENNBERG. H. K. H. Kronprinsens Hovleverantör. Drottninggatan 82 - STOCKHOLM

Mot vägghyra. I är TIP-TOP det säkraste medlet. Låt desinifera Edra lägenheter eller enskilda möbler med TIP-TOP. TIP-TOPMEDELEN är ciljativast. Desinfektion utföres och upplysningar lämnas.

Tekniska Fabriken TIP-TOP. Stockholm 4. - Tel. 56, 187 05.

trede genom den systematiska sänkningen av alla löner för de tjänstemän och arbetare, som ännu ha arbetet. Lönesänkningen genomföres hånsvinst. I går träffade den järnvägar, i dag riksposten, i morgon åter andra kategorier med miljoner anställda. Följden är att köpkraften minskas med ytterligare många miljoner mark. Ingen kan undra på om en sådan politik förvärrar krisen - vilket vi sedan åratall tillbaka framhållit. Den tyska produktionen har år 1931 sjunkit, i o. m. under 1924 års produktion, som efter inflationskulmen till följd av Ruhrökupationen, föll till omkring hälften av förkrisstidens. Detta får ske, inte bara av de strändans likgiltighet för det föde, som drabbat miljoner av krisens offer, utan säkerligen också för den nationalistiska prestigens skull. Man hoppas att med den tyska krisen - som ju haft så drastiska fjärrverkningar i England och Amerika - och genom den skräckbild av bolstjektiv- och fascistvalde, som drägmonen trambevärjes, kunna tvinga utlandet, inte bara att stryka skadeståndskraven utan att också tillmötesgå Tysklands övriga önskemål, utjämnning av rustningarna, gränsernas reglering etc. Om man verkligen lyckas uppnå sitt mål med dessa medel är tveklöst. Säkert är emellertid att en fortsatt försurnings- och utarmningspolitik kommer att göra den tyska krisen obotlig och förr eller senare leda till ekonomisk och politisk katastrof.

Det är intressant att iaktta de olika meningarna om den svenska levnadsstandardens höjd, riskerna av att bli högare än världens genomsnitt, av att sänka den. I diskussionen, som följde efter professor Ohlins föredrag förordade dr. Åkerman en tillfällig nedskärning av svenska folkets levnadsstandard, som ett medel att återvinna balansen mellan import och export och därmed självfallet att man bör löpa svenska varor. Sparsamhet och stor försiktighet med statens utgifter var också generaldirektör Ornes råd, som ansåg att krisen kommer att gå över av sig själv, som andra kriser gjort, om vi inte själva bidraga till att förlänga den. Det är framförallt viktigt att våra yttersta råden om spararna och tillvärtaga deras intressen så mycket som möjligt. Alltså inte försöra penningvärdet för dem. Deras försräckelse har spelat en stor roll i den nuvarande krisen och de äro ända den höna som välper oss guldgläd.

Nyriådika Gruppens Diskussionsförening fortsatte i förra veckan sin serie om Kapitalismens dilemma med ett sammanfattande där dr. Abba Johansson i Kooperativa Förbundet inledde en diskussion som fött rubriken »på sidan om nationalekonomien». Tack vare direktör Johannsons uppläggning av ämnet kom diskussionen till ett mycket livligt och intressant. Visserligen fastslog inga positiva resultat av diskussionen. Men de närvarande hade tillräckligt kunnat deltaga i ett samtal, som på många punkter var belysande och bidrog till ökad bekantskap med frågorna olika sidor.

Frågan om inflationen - självfallet hållen inom snäva gränser - kan anses berättigad eller ej, bevärrades av professor Bertil Ohlin i hans föredrag i Västerås häromdagens penningpolitiken med, att ingen egentlig inflation bör tillåtas. Men då det inte finns någon utsikt till att den svenska kronan inom den närmaste tiden skall kunna återgå till sitt gamla guldvärde, bör man i stället försöka stabilisera den på annat sätt. Huvudsaken är att fasta rikligt uppstatens yttre värdet av den svenska penningpolitiken. Det är naturligt att försöka åstadkomma en stabilisering av kronans inre köpkraft, d. v. s. detaljprivatvärdet. Detta kunde ske t. ex. vid den höjd den intog 1930.

Grosshandelspriserna kunna däremot tillåtas stiga så mycket som är förenligt med en sänkning av den svenska salutaras yttre värdet på 15-20 procent. Sker detta, kunna sannolikt flertalet lönevänta förlängas tillvärdet och stora arbetskonflikter undvikas. För att behålla läget bör riksbanken snarast möjligt uppgå ett stort utländskt lån, vilket icke torde vara omöjligt även om räntesatsen blir rätt hög, som hålla ett så stort dyrtöskt utlån, som det svenska byggnadsverksamhetens påverkas oönskadt. En dylik politik anses professor Ohlin skulle verka kraftigt stimulerande på det svenska näringslivet.

Specialitet: Privatbindningar till låga priser.

Vilket? Naturligtvis AMALFA Champoneringspulver. För såväl färd som mörkt hår i paket à 35 öre.

Vad skall göras åt kronan?

Vad man bör göra åt den svenska kronan och dess förhållande till guldet och vad man bör göra för de svenska spararna och de svenska arbetslösa mitt i den allmänna yrkeslösheten har ännu inte blivit tillräckligt fastslagna. Av de talrika ekonomiska diskussionerna utdöma, på skilda platser i landet, äro utvägarna många.

Frågan om inflationen - självfallet hållen inom snäva gränser - kan anses berättigad eller ej, bevärrades av professor Bertil Ohlin i hans föredrag i Västerås häromdagens penningpolitiken med, att ingen egentlig inflation bör tillåtas. Men då det inte finns någon utsikt till att den svenska kronan inom den närmaste tiden skall kunna återgå till sitt gamla guldvärde, bör man i stället försöka stabilisera den på annat sätt. Huvudsaken är att fasta rikligt uppstatens yttre värdet av den svenska penningpolitiken. Det är naturligt att försöka åstadkomma en stabilisering av kronans inre köpkraft, d. v. s. detaljprivatvärdet. Detta kunde ske t. ex. vid den höjd den intog 1930.

Grosshandelspriserna kunna däremot tillåtas stiga så mycket som är förenligt med en sänkning av den svenska salutaras yttre värdet på 15-20 procent. Sker detta, kunna sannolikt flertalet lönevänta förlängas tillvärdet och stora arbetskonflikter undvikas. För att behålla läget bör riksbanken snarast möjligt uppgå ett stort utländskt lån, vilket icke torde vara omöjligt även om räntesatsen blir rätt hög, som hålla ett så stort dyrtöskt utlån, som det svenska byggnadsverksamhetens påverkas oönskadt. En dylik politik anses professor Ohlin skulle verka kraftigt stimulerande på det svenska näringslivet.

Det är intressant att iaktta de olika meningarna om den svenska levnadsstandardens höjd, riskerna av att bli högare än världens genomsnitt, av att sänka den. I diskussionen, som följde efter professor Ohlins föredrag förordade dr. Åkerman en tillfällig nedskärning av svenska folkets levnadsstandard, som ett medel att återvinna balansen mellan import och export och därmed självfallet att man bör löpa svenska varor. Sparsamhet och stor försiktighet med statens utgifter var också generaldirektör Ornes råd, som ansåg att krisen kommer att gå över av sig själv, som andra kriser gjort, om vi inte själva bidraga till att förlänga den. Det är framförallt viktigt att våra yttersta råden om spararna och tillvärtaga deras intressen så mycket som möjligt. Alltså inte försöra penningvärdet för dem. Deras försräckelse har spelat en stor roll i den nuvarande krisen och de äro ända den höna som välper oss guldgläd.

Nyriådika Gruppens Diskussionsförening fortsatte i förra veckan sin serie om Kapitalismens dilemma med ett sammanfattande där dr. Abba Johansson i Kooperativa Förbundet inledde en diskussion som fött rubriken »på sidan om nationalekonomien». Tack vare direktör Johannsons uppläggning av ämnet kom diskussionen till ett mycket livligt och intressant. Visserligen fastslog inga positiva resultat av diskussionen. Men de närvarande hade tillräckligt kunnat deltaga i ett samtal, som på många punkter var belysande och bidrog till ökad bekantskap med frågorna olika sidor.

Stockholms mest moderna, tyta och komfortfärdiga hotell. DANS måndag fredag. Fullständigt fullt med bad till varje rum 9. snabbt. Högkostnads. Skicka bil. 217

ATLANTIC. Förstklassig Restaurant. Utmärkt festgivning. Moderata priser. Stockholm 4. Tel. 56, 187 05.

Har bolsjevismen åstadkommit något gott?

Över detta ämne talade dr Bengt Hestiam-Almqvist på fredagens förtjonde främmande av Sovjetunionens bihjärde — inför det förbund bland huvudstadens arbetare och intellektuella som tillhör den internationella sammanslutningen *Sovjet-Unionens vänner*. Tidevarvet, som lått tillfälligt åhöra föredraget återger det här nedan, då det bland alla mötandena uppgifter om den stora experimentet man dagligen får sig till livs, torde höra till de vederfästaste som nått oss.

Talaren berättade huru han, såsom reporter till en av våra huvudstadstidningar i år besökt Ryssland och genomfarat det i flera olika riktningar samtidigt som hans korrespondenspublicerats här hemma. Detta resultatet bland annat där att han från vändningen läsketts fick motgå en mängd förutseelser som mycket klart visade huru stor begreppsförvirring är beträffande vad som lånt och händer i Ryssland.

„Men jag förstår, sade talaren, satt för den stora läsande allmänheten, som måste blida sina intryck eller uppgifter från turister och korrespondenter som rest över och läst en talrik kåsöppa i Leningrad och sedan återvänt med 'färska' intryck från Sovjetryssland' det hela måste te sig som en enda rörelse, en stor karnell som bara snurrar runt. Det är synd om tidsållämnarna. Bland hundra korrespondenter finner man kanske två som kommit till samma upplåttnin. En reporters främsta uppgift är ju att återge de intryck han får av ett land. Men intrycken måste bli olika, då de flesta kommer med så olika förutsättningar för uppgiften. De ha inte sett Ryssland under den gamla regimen, inte sett det under revolutionen och ha ingenting att jämföra med.

När jag nu kom över i år och skulle ner till Krim, såg jag några stora affischer med stora krattiga bilar, så som lastrig avbildas på järnvägsstationerna alls och jag stånade. Det där är nog överdrift. Så panigiska är de nog inte i verkligheten. Men när vi kommo ner vad för verkligen en fin båt. Och där var flera tusen unga människor, snyggt klädda, inte precis med kostymer men våra, för det var mest vita bluser, men det var snyggt och rent och 'all right'. När vi sedan kommo fram lade jag till vid en ny och fin hämper, och människorna strömade då var sitt håll, i långa slingrande led drogo de sig upp för backrönnen, där slotten låga inbyggda i grönska. Är detta Politikkonkasser eller är det verkligen? undrade vi. Och varri taga alla dessa människor vägen?

De gick in i parkerna, in i slotten,

Vi följde efter. Vid Storturstens palats stod angvett *Sanatorium* för det och det fineste båndet, vid ett annat palats stod *Sanatorium* för det och det regementets soldater. Därinne satt man och pratade och spelade schack — kort spelade inte i Ryssland — och allt var friskt och fröjd.

I ett annat stoff, som tillhört zaren, voro orden dekade inte precis som på Operakällaren, men med vita dukar överallt. Och i det stora rum, som varit inrett åt den sjuka tronföljaren, mött allt över Svarta låvet, lanns nu inte några teddybjörnar mer, men det var i stället fullt av böcker.

Det kommer nu en berömd engelsk reporter med sin stora och berömda pipa i munnen. *Hansom förlovar* det ej att bilar byggnas inte, palatsen äro sanatorier. Han förväns inte. Han går fram till bordsdörrarna: Jaha, nitte här en läck, han ser en park som de icke haunnj med ämne: Gud bevar oss en sådan gråsmatta, den så skulle man aldrig titta i gamla England — och när hon på morgonen inte kan lå bricket skinka med ägg reser han hem: Ned med Sovjet — dukarna ha Bläckar, parkerna äro inte skötta och man kan inte lå bricket skinka med ägg till frakost!

Mina föräldrar bosatte sig i Leningrad när jag var åttis år, där min far var chef för en stor fabrik. Vi bodde i ett stort hus. I källarvåningen, där nästan inget ljus kom, bodde minst sex familjer. Dessa och andra arbetare såg jag under många år på nära håll. När de skulle

Två unga arbetare vid kraftverksanläggningarna på Döjesträndens. Döjestränd, (U.S.S.R. in Bau)

åta köpte de en bit garika till allt svart bröd och hälmade väten direkt ut Nya — och så drog nycket värre än Strömman — och dräkt därifrån. De sparade på maten för att lå över till en flaska brännvin — brännvinstillagningar fanns det inte bara i varstannat bus — det fanns i varje. Deras högsta lyckan var att lå suga sig fulla och glömma — vara borta från allihopp. Misanje fanns det nog också då på den tiden, jag minns huru det under en strejk hänglade sten in genom arbetsrummet där min far satt.

När familjen 1917 skulle lämna Leningrad måste vi göra oss av med en del saker som samlats under årens lopp, bl. a. fanns där en gammal järnsåg, som det inte var så mycket värde i. Portieren i det hus där vi bodde, en man med guldguloner som jag som barn beundrad, där för att han var så fin, bad eu att lå köpa denna gamla järnsåg, för han hade i hela sin liv drömt om att lå ligga i ett riktig stång — han hade därför legat på omring så en matta. En annan kom och

Kollektivfabriks med maskinell utrustning. Moskva. (U.S.S.R. in Bau)

bad att lå köpa en gammal stång för han hade aldrig get någon stång. Allt gick sådana underliga proportioner. Min systar åkte tillsammans med sin franska guvernant i spårvagn och kom hem och talade om att Rasputin kommit in i vagnen och sett på dem med sina underliga ögon. Min systar hade sigt ut tillsammans med guvernanten, för det var så obehagligt. Dagen efter kom inte guvernanten och inte på flera dagar. Hon hade blivit underlig, hennes bror måste skugga henne, när hon gick ut. Utanför Rasputins örd tyckades han hejda henne: Allting blev så fantastisk, erotiska så berätt, människorna blevo så lätt hysteriska.

1917 låg jag i Uppsala då prolemleror ringde och frågade om jag ville resa till Ryssland — med den svenska ambassaden. Revolutionen hade utbrutt. Kerenskij hade kommit till makten. Allt var kaos. Vi, som ändå reste för en legation, kunde inte som här bara köpa biljetter och stiga på tåget. Det var ett företag bara det att komma ut på perrongen genom lokmassorna och sedan

Tälvan om bästa arbetsmetoder i ett ryskt järnvärv: De olika avdelningarna symboliseras av ett lok, en skoldpadda, en kräfta. Skivlavalverarna har vunnit, Byggnadsämbetsbetänarna den snabbaste arbetstakten.

de aka med järnvägen, det fanns förordningar som efterlevdes, man kände att det fanns människor som försökt att slå maskineriet i gång. Jag är inte bolsjevik, så jag upphöjer därför inga glädjelijet — jag ser det bara rent mänskligt.

Sju år senare möttes man av nymler som verkligen örka bära, allt är ämrat och mycket snyggare än det någonsin varit under den gamla regimen. Där fanns autobussar och där fanns blommor: har man tid med att odla blommor då är inte allt sådåligt. Och utöver Volgä växer den enda staden upp efter den andra och i Haku, som löre var en rökgig och otrevlig stad har hela stadsdelar vuxit upp, funktionalistiska och moderna, och de ha låt elektriska järnvägar. I Tiflis var det likadant.

Nåja, bus kan skjutna ner — men människorna äro avstannade. På hela tiden såg jag kanske inte mer än fyra personer fulla. De ha lått ett annat intresse, de ha lått intresse till arbetet. Den ryska kvinnan är också anordnad. Hon kan ersätta mannen nästan på varje gebitt. Det är hon som står med flaggorna när tåget kommer, det är hon som växlar lok, det är hon som sköter om vagntrycket. De äro allesammans arbetande kvinnor och ha sin egen konst. Tjänar manen 300 rubler, så tjänar hon också 300 rubler. Vill man så sig öop så gärna det. Trehundra sju trehundra öop sexhundra. Men manen kan icke komma och bekliga sig; hur skall jag kunna föda hästru och två barn på sjuhundra rubler? Man skall icke försörja hästru och två barn. Hästru skall förtjåna löst och barnens uppfödning ombesörjs staten. Med detta löst också ett självmordande som icke tillåter någon att ta emot allmön.

Den nya människan är revolutionens största förtjänst!

Föreläsaren avslutade det livfulla föredraget med en skildring av innehållet i den stora ryska filmen »De

V I S T Å T I L L T J Ä N S T

Bagarstugan
HORNIGATAN 37 • Tel. Söd. 70 00
FOLKUNGGATAN 65 • " 73 37
GOTGATAN 52 • " 333 09

Blommor & Frukt
St Eriksgatan 108
Telefon 3 869 35
G. JONSSON

Holmströms Bokbinderi
Hammagatan 34 • 6 g.
Rekommenderas för allt arbete inom branschen. Billiga priser. Snabb leverans.
Ring 99 37 och vi hämta.

DAMFRISERING
Sigrid Aastrup
Ladugöms 16 • 40 07 00
Brudklädes
Omställfull och skicklig behandling.

DAMSKRÄDDERI
Otto A. Olsson
MODESALONG
Hammagatan 24 (vissa) Tel.: N. 65 85.
Finner Ni de bästa Paris-nyheterna i Kappor och Klänningar.

DESINFJEKTION
för utströande av allt slags ohälsa och smittor
Fullständig garanti
Även med Cyanidvågga.
A.-B. Bitch Desinfektion
Kardusmakaregatan 9
Tel. 11 18 30. Stockholm.

HANDARBETEN
Firma HANDARBETSÅFFAREN
(N. 0155000)
KARLAVAGEN 19 • E. & Odögatan 17.
Tel. Nov. 19 37.
Allt beställning utföras på dagen uppställning, Maskin-, Ylle-, Färd-, Från-, Håll-, Håll- och Mått-, Komposition-, Uppgäta-, Arbet-, alla och göra på lager. Allt till låga priser.

HEMINREDNING.
Florentine Sigrid Ötrog
Birger Jarlsgatan 37. Tel.: 2 145 56
Ateljé för Heminredning
Färdigställning av Textiler, Kostnader ca. m.

KEM. TVÅTT. PRESSNING
Stockholms Pressningsanstalt
Karlavägen 66, STOCKHOLM
Telefon O. 4911
Umför pressning, kemisk tvätt och färgning av damkläder. Arbetet utföres av fackman under garanti. Hämtas och hemlämnas.

KONDIITORI
Hildurs Kaffeutgå
Mästaremsgatan 63. Tel. 74 98
— eller Klara Nya Stryka.
Verkligt gott kaffe • Hembakat bröd
The, Choklad, Mjölk, Lådvodcher, Smörgåsar, Gröt & Ägg.
Beställningar hemlämnas.

KORKMOBLER
Larsson & Larsson
KORKMOBELFABRIK
Lantbrukargatan 15 • Tel. 20 15 73
Modernisera tillverkningar. Låga priser.
Reparationer utföras.

MODEAFFÄR
ESTER M. PERSSONS
MÖDE, PÅLS- & HANDSKAFFÄR
59 GOTGATAN 59 • Tel.: Söd. 301 08.
Obs! Inneh. av affären sedan år 1908.

RÄNTILLVERKNING
HANNA HEDSTRÖM
RÄNTILLVERKNING
Thé-vagn • Strutar • Rullar
SVEAVAGEN 94 • STOCKHOLM
Etabl. år 1902. Telefon Nov 201 52.

SNICKAREVERKSTAD
EKLUNDS Snickeriverkstad
Ynglingagatan 7, tr. a. b. Tel. 889 14.
Allt inom yrket. Möbelenoveringar, ompoleringar, omboningar och omfångningar.
Nya möbler på beställning.

Reklam
Luchs ReklamKäffa

REVISIONSBYRÅ
BOKFORING
Redokoll, Deklarationer, Uppläggning av räkenskaper, Styrfrågor, utvärdering o. dy. utlores snabbt och säkert till billiga priser, under fullt diakonit.
WEDBLAD & ÅKERLUND
REVISIONSBYRÅ
Kardusmakaregatan 9 • Tel. 118 30

TAFETSERE
K. S. BERGLING
Drottninggatan 102
Köpa, mata och goda
skålar. omorgn. 61. Tel. 2121 98

RESOLUT
rensar stöpp i röret
STEN & CO. Söder 12207

URMAKARE OCH OPTIKER
Vid köp av Ur
vånd Eder alltid till en ansvarig fackman.
Firma TELLANDER
Tel. 947 28 VANDANSPLAN 1 • Tel. 947 28
Nyggest sp. av glaslin.

Gymna
Tidevarvets
annonsörer!

Elin Wägners nya bok.

V i leva och vandra mitt i fragmenter av skisselser och tilldragelser, vilkas orsak och början dotjas bära ett dok och vars slut doljes av en hemlighetsfull slöja. Dessa ord av Love Almqvist, Sveriges modernaste diktare, som Ellen Key kallade honom, föll mig i minnet, när jag läste Elin Wägners nya bok *Gammaldröja*. Hon gör däri ett ytterst intressant experiment, som jag icke kan erinra mig förut ha mött i svensk litteratur, nämligen att genom en serie fragment av livsöden och händelser i en småländsk landsbygd få fram en bild av ett samhälle, där en gradvis skeende förskjutning från gammalt till nytt äger rum. Inga våldsamma stridor, ingen flåsande agitation sprider sinna, men under och bakom allt som sker, ligger spänningen mellan gammalt och nytt. Isoleringen mellan människor och bygd är sprängd. Även i de vringade öden märkes svallat av de stora världshändelsernas och rörelsernas böljegang. Med utomordentligt besjälad konst har Elin Wägnert tecknat dessa fragment ur människors innera och yttre öden, så att en helhetsbild växer fram, bilden av Gammaldröja, bygden, i vars namn redan förnimmes en strid och samklang mellan det gammaldags stabila och vägröjningen för det nya.

Vår och en som känner Elin Wägners produktion, vet att hon icke idealiserar sina människor, huru mycket hon än håller av dem och känner med dem. Hennes bönder äro icke urdjupa och urfina utan vardagliga och naturliga, vilket icke hindrar, att vardagen kan ha sina ögonblick av helgd och naturlighetens sina drag av förning, som icke äro konfektionsbetingade. När gestalter som prostinnan Springer och lärarinnan Maria få något av en glorias strålgång över sig, så är det icke därför att de äro idealiserade, utan därför att det lyckeligen verkligen finnes människor, vars innerliv väsen är godhet och osjälviskhet.

fattiga barnens, vars genomgående huvudtema är en lövsång till arbetet. Författaren och regissören visar här huru en grupp av »de vilddarna» — barn som under lovet förlorats av en eller annan anledning förlorat sina hem — voro nära att gå under och bli ett farligt samhällselement, då man intresserade dem »för att starta en fabriks» — hurr de entusiasternas av sitt arbete — där och utvecklas till samhällsnyttiga medlemmar.

I Ryssland ha till och med filmregissörerna gripits av den nya tidens anda och idéer!

E. S.

Spinoza

av
HANS LARSSON
nu utkommen.

Pris 12.50.

BONNIERS

Prostinnan Springer träder en så levande till mötes, att man blir betagen. Hon är som en väcker höst-dag, solig, klar och mild. Hon har så roligt under de överdådigt skildrade förberedelserna till biskopvisitationen. Som ett spännande äventyr upplever hon och läsaren tågerna över braxen, om vilken hon säger: »Man vet inte var man har honom, förrän han har blivit aladad». Hon har »äldrens ljuva lättsinnes», som ler åt de jordiska bekymmer, vilka så snart skola vara till ända. Hon har den lugna trygghet och ordhed, som följer med ett gott samvete och en innerlig religiös känsla. Hon är vidsynt och klok och försöker att förstå, när hon genom sin som mediciner konfronterats med den moderna vetenskapens uppfattning av arfghet och öddlighet. Med strålande humor skildras hennes skärmytsling med biskopens måg, konsthistorikern, om trälgejonen i kyrkan. Jag vill icke förorda innehållet i denna dräpliga skildring, som ställer gammaldags intuitiv klokhet och erfarenhetsskunskap i motsats till nutidiga vetenskaplig tvärsäkerhet. Jag vill blott påpeka, att en av vår tids största diktare och psykologer, Marcel Proust, i sina skildringar från barndomsminnet och -bygden givit uttryck åt en tankegång, som mycket påminner om prostinnan Springers. I de gotiska skulpturerna på kyrkan i Combray finner Proust uttryck eller skissen till den nuvarande invånarynten i trakten. När bodepojken Teodor hjälper den sjuktant Léonie, får han, säger Proust, »något av den nauvtsbekäftiga minnen hos de små skulpterade änglarna, som betjuna Guds moder, när hon faller i vagnskott. Man hade verkligen det intrycket, att dessa grå, i

Musikalisk upptäcktsresa.

På Skansens Högfögt ha i höst musiklärn varit anordnade, där programmen ha utförts av de båda konstnärerna *Dora och Knut Brodin* och omfattat enhetliga grupper av gammal svensk musik. T. ex. musiken i Sverige på Gustaf II Adolfs tid. Huruvida sorgekväden från 1700-talet och liknande gamla vackra sånger och pianosaker från 1600- och 1700-talen. Dessa musikaliska skatter ha hittills varit nästan fullständigt okända. Det ligger ett mödosamt forskningsarbete bakom »tidsgångsällarna». Men de ha också möts av protestanterna från allmänhetens sida. Vi passa därför på, då vi sammanträttas på inläsnings-upptäckten *Jr Knut Brodin*, att be honom berättat något om sitt arbete.

— Det var egentligen folkmusik, som *jr Brodin*, som gjorde att jag började leta bland den gamla svenska musiken. Jag undrade varifrån de kom, ty att en hel del av dem icke varit gjorda av folket själva kunde jag förstå, sådana folkmusik som *Alt* under himmelens läste och flera andra av de allra vackraste. Skåra häro t. ex. är av den musisk, som på 1500- och 1600-talet levde i Tyskland och Italien och kom till Sverige på 1700-talet. Här var den till att börja med de övre befolkningsslagrens egendom och sjönk först så småningom, efter mer än hundra år, ner till folket. Man kan tydligt urskilja två sådana kulturströmningar på 1600- och 1700-talen. På 1800-talet gick det fortare. Vad som i början på århundradet skrevs för de bögre stånden var redan i slutet på samma århundrade folkets musik.

Hr Brodin har under sina studier i bibliotek och gamla vänskotts arkiv funnit oändligt skatter inom den svenska musiken.

— Det är ett helt kulturmårade av en utomordentligt betydelse, men världsödet och försummat på ett alldeles upprärande sätt, som träder en till mötes. Sve-

sten huggna ansikten voro — liksom träden om vintern — sömndruckna väsen, fulla av dold kraft, som åter blomnade upp i otaliga enkla äppelröda och bondiska ansikten.

Det ljus, som strålar från prostinnan Springer, berör på en inre visshet och fri. Någon kamp och oro i verklig mening genomgår hon icke. En sådan kamp finner man däremot hos lärarinnan Maria. Hennes tidiga liv skildrades ju i *Svalorna flyga högt*, och i den nya boken ser man henne lära barnen den religion av kärlek, offer och självöfögmelse, som hon finner uttryckt i Bergspredikan. Inför den förförande prästen, som trots sin ungdom är ärkekonserverativ och styvt håller på katekesalängens säson kristendomsundervisningens orubbliga grund, säger hon de ord, som utgöra resultatet av hennes livskamp: »För min del vet jag intet större under och hemlighet än att det funnits en människa i denna ödda värld, som stått upp och sagt: Ålsken edra fiender, gören väl mot dem som hata edra». Prästen replikerar med att tala om högfärdig individualism, som innebär fara för kyrkans splittning och förfall. Här uppstalles kontrasten mellan föräldradogmatisk religionsuppfattning och modern, personligt tillkämpad religiös livsyn. I skildringen av prostinnan Springers som Lucas framträder ett drag, som också slår håll på gammal slentrian. Lucas får känna en indisk lörd här för genom honom en introduktion i indisk religions- och själskunskap. Han finner till sin häpnad, att indierna på dessa områden besitta en djup visdom, som kristendomen icke borde i självgodhet se ned på utan söka lära av.

Icke blott vetenskapliga och religiösa spörsmål-komma själarna att känna lutdrager av en ny tid. På alla andra områden är det likadant, t. ex. när det gäller äktenskap,

barruppostran, affärsverksamhet, försvarsfrågan. Det heter om Viktoria, som ställes inför åtskilliga av familjelivets problem: »äterigen fick hon den där underliga förmömmelsen att vara indragen i en förvirrad och gåtfull tillvaro, där intet stod sig, som hon lär i barndomen, och där problem mötte som hon inte kunde bemästras». Om Viktoria är lilla rustad att lösa livsproblemen, så är Sara-till-Söderbergs fullständig världslig. Hon bär sitt namn sedan den tid, då hon tjänade hos Söderbergs. Sedan har hon blivit gift och fått en skara barn, men hon får behålla sitt gamla namn som ett slavnärke. Hon lever i yttersta gåtfullhet, och man använder henne som hushjält till allehanda sysslor, som ingen annan vill göra. Folk tycker, hon bör vara glad att få följa en slant, och man kommer aldrig på den idén att fråga, om hon vill. Med förunderlig konst har författarinnan fått fram, att denna elända, misshandlade varelse har levande och trotsigt resignerad själa. Hon är, heter det, en av dem som sitta i sitt ödes nät som fångna fiskar. Befrielse gives det icke för dem förän i döden. Många skola, när de läsa om henne, känna den sympatis genskap, som likartade inre erfarenheter — även under olikartade yttre förhållanden — skapa.

De antydningar, jag gjort om innehållet i Elin Wägners bok, kunna icke ge någon föreställning om det spelande liv, den underfundiga humor, den slagfärdiga kvickhet och den varma melankolia, som präglade skildringen. Gammaldröja blir oss förtroget och levande. Det fragmentariska i skildringen av de enskilda livsöden eggar fantasien att följa dessa människor, som man börjat intressera sig för, vidare. Vi förstod dem, ty vi äro liksom de barn av en period, då »stidens orn byter om skinn».

Ely Ek.

marscher vil Narva och Püttava, mycket vackra, en samling utmärkt musik en tven unge musikern Kraus, som spelades mycket på 1700- och 1800-talen och bl. a. skrivit en sorgmarsch till Gustaf III:s begravning. Från 1700-talet har vi också så å. Romans stora, värdefulla, men mycket förtusade produktion.

För komponerades musik på beställning till vissa tillfällen. Musiken i äldre tiderna sammanhänger också mycket intimt med livet självt. Ett exempel på detta är de pestarior och öden som sjöngs under peståren i Stockholm 1710-11 — när en tredjedel av stans befolkning dog i pest.

Paris Brodin föredrar ett par artona. Det är de mest rörande, underfäst vackra sånger, stigna drökt ur en ångestfull människöghets bröst, där förutvald ändå blandas med en ljuv glädje i den konstnärliga fulländningen och en stor gudsförtröstan.

— Kanse inte svenskerna är ett så omusikaliskt folk när alla komposonkringar?

— Nej, det är bara en brist i uppföranden. Fallheten för musikaktualiser aldrig som något som har betydelse. Men säkert finns den hos alla människor. Musiken skulle ingå i uppöstran på vi högt annat sätt än nu. Som en viktig del av kulturlivet.

Cazan.

Hur intelligensen uppövas.

A rnohd Hahn har förest sin bok »Hur intelligensen uppövas» med följande sammanfattande slutord, vilka som deklARATION gott kunde ha satts främst:

»Avsikten med denna bok var att bevisa tre saker:

1. Att man kan bringa ordning och klarhet i förnuft och intelligens ända till en mycket hög gräns.
2. Att förnuft och intelligens äro formbara och att den andliga prestationsförmågan kan stregas genom övning.
3. Och att det finns övningar också för uppövande av själens kraft.

Framför allt har denna bok velat uppäckta mödet att pröva och öva den egna själen och våga förtröstan hos människor till deras egen framtid.»

Detta är ju ganska stolta ord, och Hahn tågar ut till sin teoretiska bevisföring med en kolossal grundlighet och gedigen lärdom. Hans paroll tycks vara: En intelligent själ i en sund kropp, och mycket av sån bok ägnar han frågan om kroppens sundhet och de bästa medlen till uppövande härv. Den sunda kroppen blir hans förutställning.

»Nu, just nu, börjar människan att bli sin egen skapare. Något på vår jord oghört tilldrager sig», konstaterar han och övergår att tala om själen, som han tycker är en dåligt och oekonomiskt arbetande maskin. Sedan behandlas intellektet och dess prestationer, själen och dess krafter och en allmän orientering över själs-hygien. För den praktiska själs-hygien har han en hel del råd, vars titlar tala för sig själva: Utdorskan- det av bästa arbetsbetingelser för den egna själen. Utöfskandel av den egna själens prestationsmaximium. Kontrollen av själens bredskapsliga. Motstånd mot bekymmer. Att behärra sina lidelser. Självaktning om framgång.

Efter detta kommer tre något utförligare kapitel, som i essayens form behandla livsångesten, självmordet och geniet.

När det gäller undersökningen av själskrafternas stegring genom förmedling av kroppen, ägnar Hahn små kapitel åt födan, konsten att andas och körklarans funktioner. Klammigt omkring oss underöfkes noggrant, och vår och en böcker sin meteorologiska dagbok för att utrona, under vilka förhållanden hans kroppsliga och andliga apparat är i bästa form.

Här kan dock ifrågasättas om inte Hahn gör sig skyldig till ett något ensidigt betraktelsesätt, då han i samband med vår klimatiska anpassning enbart hänger fast vid åsikten, att människan för miljörer är tillräckligt värdig vattendjur och att hon ännu icke kunnat anpassa sig »till livet i lufttrummet och ännu har att lida tusentals under dettas växlande förhållanden». Detta framkommer även senare på tal om det mest välgörande klimatet, sd. v. s. det största kroppsliga och andliga välbefinnande i detta klimat. Därvid får det visat sig, att det är det klimat, i vilket hudens värme regleringsapparat ägga minst i anspråk, i vilket de befins sig liksom i ett tillstånd av »salig» jämvikt, således ungefär som fisken

Det nya Reisen

Skoppeshorn 12-14, Stockholm.
Tel. Nannanrop! Hotell Reisen.

Det modernaste Hotellet och ett av de billigaste!

Pris för enklern Kr. 6.50: för dubbelrum direkt endast 1 bädd användes, 6.50, sällsamt för enklern 1 bädd 3-4, tillägg för bad, utstyrt till 3-4, 1.50. Betjningsavgiften på 3-4.

Direktion: S. A. R. A.

i det likformiga varma havsvattnet (!). Man fann då, att dessa klimatförhållanden, som kanske motsvarade dem, till vilka det forna havsdjuret människans (!) fötter anpassats sig, äro: För den lilla klädda, vilande människan ställande luft av ungefär 22° C. med 30—40 % relativ fuktighet. För den nakna människans oroliga luft av umg. 30—35° C. med medeluktighet.

Bokens andra del upptager de praktiska övningarna.

Organisationsförmågens övningar äro att författa korta och korrekta telegram, att hastigt och rätt slå upp i telefon- eller adresskalender, att organisera uppdrag, att transporterera föremål, att packa en koffert, att kunna använda sig av källor. *Kombinationsförmågan* övar han med pusselövningen och tre-ordens-övningen, d. v. s. man tager tre ord, exempelvis åsikt — krets — planta, och kombinerar dem. Man kan då till t. ex.: Enligt åsikten hos en stor krets av människor äger plantan en själ. På liknande sätt exercerar han *analysförbindningsförmågan*, *upplåttningsförmågan*, *uppmärksamheten*, *sinnessärvaron*, *slagförmågan*, den *logiskt-kritiska tankeförmågan*, *omdömsförmågan*, *minnet* och *viljan*.

Och så till sist talar han om fantasisens oerhörda betydelse för själsverksamheten. Över detta kapitel har han betecknande nog satt *Frenetic Mullerds ord: Ur luftlöft upp till palatsen på jorden*. För fantasi-har han naturligtvis också en del övningar.

Man tycker kanske att de tankar, Arnold Hahn kommer med, inte fullt motsvara den ganska pretentiösa titeln »Här intelligensen uppövas», men man tager ändå med nöje del av hans bok, då ju bakom det hela skymtar ett djupt allvar och denna rent otroliga förmåga att gå till botten med allt. Vår kroppsliga och själsliga delecter och hämningar bolla han med virtuositet, och med aldrig svikande optimism ser han bort för allting. Jay undrar om denna bok inte särskilt skulle kunna rekommenderas till lärare, då de säkert här kunde finna många läror, som kunde hjälpa dem i deras arbete, och alla dessa övningar, som både äro roliga att göra och säkert ha sitt stora värde, skulle nog kunna vara till stor nytta för deras elever. Men även andra böra med intresse kunna taga del av denna samvetegrannna bok.

John Falk.

Arnold Hahn; Här intelligensen uppövas. Wahlström & Widstrand. 4: 75. Övers. från tyskan av professor emeritus C. D. Josephson.

Presidenten i Statliga Vetenskapskommissionen i Sovjetunionen

Anatolij Lunatsjarskij, Moskva,

i. d. folkkommissarie för kulturdepartementet, talar på inbjudan av *Stockholms Akademien*. *Föreläsningar för Kultursnärvarande*, *Claris*, *Svecht-Ulmanus Väner*, *Pro et Contra*, *Stockholms Student Teater*, *Arbetarnas Bildningsförbund*, *Teaterklubben*, *Stockholm*, på offentlig möte i Auditorium majestätiska den 16 november kl. 8 e. m., öfver ämnet:

DAS KULTURLEVEN I DER SOWJETUNIONEN.

(Den kulturella utvecklingen i Sovjetunionen.)

Föreläsning kommer till bekantade bildningsvägar, press och förlagsverksamhet, vetenskap, litteratur, teater och konst i Sovjetunionen. — Tokas till svenska. Koncertbilsägen arrangerad föredrag. Biletter från 30 öre till kr. 2:50 såljas vid ingången och i Konserthuset's vänta. Föreläsningstid 7:30.

De första pacifisterna.

Av LISA LUNDH.

Det berättas i Fioretti om det mätta heliga underverk, som sanct Franciscus från Assisi gjorde, när han täljande den vida och grymma vargen i Gubbio. Och det berättas med Giottos oförligena pennel i en ej mindre välfärdig väggfresko om det lika märkliga mirakel, som helgonet verkade i Arezzo, när han med ett ord av sin mun tördrev en skara demorer ur staden. Båda skildringarna äro liknelser, ty de innehålla ett historiskt faktum.

Betraktat från sin ena sida låter sig detta historiska faktum sammanfatta så, att den senare medeltidens Italien var en de sociala och politiska lidelsernas bodbesudade tummelplats. Samhallsklass stod i sanct Francisci dågar emot samhällsklass, samhälle emot samhälle. I brottningskampen mellan påve och kejsare, guelf och ghibellin, flöto strömmar av blod.

Betraktat från sin andra sida ger oss samma historiska faktum vid handen, att franciscanismen — inom parentes antytt ej tidsenligare i sin begynnelse än i våra dagar utan, i likhet med sin uppovsnam, historien målhandla märkligtast anomali — äro en pacifistisk rörelse. Under ett tidskedde av allas krig emot alla, då krig, guerra var italienernas lösningsord och fred, pace knappast hunnit att bli bönerod i enaldiga lekman's hjärtesjukor på modersmålet, voro profeten från Assisi och hans lärjungar pacifister i tvenne avseenden.

De voro pacifister, emedan de ästadkommo fred.

Från stad till stad, från riddareborg till riddareborg drog dessa initiatorens Crisi under arbete, bin och ordets förkunnelse. Överallt ljödo samma ingångsord de oräkneliga åberotenskaranten: »Herren giv eder frid.» »Och», så försäkrar oss en samtida sagesman, »männiga, som så börde sammanställas de

orden pace och saivezza — fred och träsnisning — omfattade fredens budskap och upplýfles av längtan efter sina själlars eviga väl.» Av den grund gick många namn efter en franciskansk predikan raka vägen till sin trätobroders hus och förlörte sig. Voro de båda försönade motsändarna partichefer, kunde deras samförstånd innebära sientligheternas inställande inom ett höllsamhälle.

Må såsom belägg för detta påståendet tjäna ett dokument, utfärdat år 1210 och tillgängligt vilken dag som helst i Assisis stadsarkiv. Dokumentet är en fredstraktat av social och politisk betydelse på sin tid och innehåller i ordgrann översättning som följer:

I Guds namn. Amen. Mellan majores och minores i Assisi är för all framtid följande paktum ingångent:

Utän varandras samtycke må de ej ingå något förbund, varken med påven eller hans nuntier eller legater eller med kejsaren eller kongungen eller deras nuntier eller legater eller med någon stad eller fästning eller med någon storman; men tillsammans skola de ena sig om allt, som är nödvändigt för Assisis stads ära, välfärd och framgång.»

Vad staden Assisis ännu dokumentera, det vitna de klassiska Franciscus-biograferna om Arezzo, Perugia och Siena. Genom elden i sin glödande tro på gudsbudet, gömt bakom de djuriska åthärvorna, och ljuskraften av sitt milda, starka väsende jämte Franciscus sin tids äro i människohamn och utdrevs karlets djävar ur Italiens av borgarkrigets fasor så hemlösta städer. Och från den punkt på färden, där

Solalagens diktare som en hövisk trubadur hade gjort sin reverens för sin präst Död och vid hennes hand hade låtit sig ledas avssides från vandringsvägen, sträfvade hans följelsagare troget vidare på de stigar hans finger hade utpekad och hans fötter banat. Mot människohjartats fåfängliga begär och klassernas kamp, mot avund och partifjäd, mot individens falska stolhet och staternas lökförörande strid för äran, mot löftadann själv ställande de upp sin ordens otidsenliga bortom alla tider syftande motto: Pax et bonum — fred och all väl. Och varhelst besinnning och eftertanke väcktes, sloctande partiledersnarns brand. Partiemblemerna nedbrötos, och Fridsfrustens anagram — I H S i en flammände sol av eldtungor — uppsattes i deras ställe. Mellan Florens marmorlöpar över ingångsportalen till Palazzo Vecchio påminner detta märke än i dag om guelfers och ghibelliners anliga försöning i Dantes stad och hugfläster de första pacifisternas propaganda för fred på jorden och ått dess bebyggare en god vilja.

De voro pacifister, emedan de desavouerade kriget.

I detta sammanhang en erinran om att det inom sanct Francisci samfund förekommer en tredje ordning. Dess medlemmar, de s. k. tertiarerna, hära ingen älgonenfallande dräkt och leva ej inantill klostermurar. De sträva blott var i sin stad och på sin post i världen att uppföra sig såsom kristna människor i Francisci anda. Fördens skull äro de lydigt emot sina överordnade, så långt som deras samveln ljuda och tillfä, de bruka på denna jordens tillfä, så mycket som är behövt till deras kroppars nödtorft och deras själlars väst, och överskottet skänka de åt dem, som är i större behov därav, de vinnljuga sig om en rättskaffens och ardständig vandel, och de stå ej upp och predika med ord, men de kunna

margarinköpande fruar övergå alltmter till kooperativas

EVE specialbandning 1:10
Solros högsta märket —:90
växtmargarin

understundom predika med sitt förebildliga liv. De äro, med andra ord sagt, i men icke av denna värld, i detta föreningarnas tidevarv äger ingen sammanslutning ett högre medlemsantal än Sanct Francisci Tredje ordning. Dess regel följes av vid pass fyra miljoner män och kvinnor.

I enlighet med denna regels ursprungliga statuter, stadfästas år 1228, vägrade medeltidens tertiarer att bära vapen. Följaktligen lälo de ej engagera sig i något slags krig, varken i inbördesstriderna eller de suveräna staternas fejder.

Redan år 1221 stod krigsövernarna i öppen konflikt med den världsliga överheten. Denna straffade uppenbart. Högre kommunalt skattutkrävs av franciskanska tertiarer i kompensering för decimerad krigsberedskap. Den trakasserade den fördolda. Vapenstreckare förhindrades att avhända sig sin egendom till försäms för nödställda. Den deporterade. Den torturerade. Ännu några år, och kraftmätningen mellan de samvetslösa och statsstyrelserna var ett eller annat endastiska fall utan ett problem över hela den italienska halvön.

Tertiarerna frambruo sitt martyrskap för ordensprotektoren. De värdade till den helige faderns kärleksfulla hjärta. Och ej förgäves. Knappst tjugo år efter Innocentius III:s pontifikat var nämligen Den heliga stolen en alltmjant respekterad skiljedomstol, och i kraft av sin auktoritet förmådde påven de krigsivargrandes styresmän att giva avkall på sina krav och installa sina förföljelse. Lyckligare ställda än senare tidens värdslösa kunde därför de franciskanska tertiarerna genomföra om ej en fullständig avpängning runtom i de stridbara Italienska smärkarna så dock en avsevärd nedrustning. För den ur sin hemstad förvisade tertiarerna blev Tredje ordnet ett nytt fadersnesland, inom vars vida gränser bröder och systrar mottogo den landsflyktige med kärlek och räckte honom hjälpande händer. Så lades genom franciskanismen såsom fredsrörelse de första frinra till en nationell italiensk samförhållingskänsla. An mer. Inom tertiarernas stora familj anlades ett av de första långsiktiga i historien emot de amandans förenta stater, där emot de äj italienerne äro jugoslav, europé eller amerikan utan värdslösbegär, icke yrkesman eller ständsöreträdare utan människas.

Pax et bonum. Ett otidsenligt syftsmål i medeltid som nutid. Förvisso. Ty ideal äro tidlösa. Och dock — »huru ljuvliga äro icke deras fötter, som komma över bergen för att förkunna frid, deras, som gött förkunna?»

Lisa Lundh.

Två dikter

av HARRY MARTINSON.

SAGA.

(Till John Bauer.)

Det långa gyldne håret vägigt fullt likt smaraggen
av solens strålar ringlat,
ett ringelguld, ett majregna fullt,
men utan tyngd och dropp på löv,
det sjöng blott som när på en spröd
bl

man blåser flygsand ställa.
Och detta guldhår lått ett släp
av sagolands flundra lin
drog som en månguldskvir profitt
bland kopparhårda träd.

På detta gyldne fall av hår
en krona stat, med spetsar tre
och ågon tre
av ädelsten som blixtrade.
Det var tre dropp av dagg
på gren av förtogtag,
min saga tryter aldrig, om ni vill!

Nu full från tröden kottarna,
nu ropo trollen: stena! nu
med slimpens svamp och stent;
Män striden blev förstas ej strid;
solen är så genombild,
troll han ej sådes
med dessa bloss
som inga ndvar ha,

Prinsessen rider lugnt och tryggt
som jorden vänder sig.
Hon rider genom mörkan skog
omrent evnerligt.
Det ringlar, ringlar guld
på brädda kopparrätters vär,
och jorden bara vänder sig,
att alla solens sagohår
i alla skogars valv.

POJKEN OCH ÄVENTYRET.

När pojken har läst om Alexander
och Lenin
och Hjortdödaren
och drömt om Kvinnan
börjar torpets trappsten glöda;
blodet flyter rött ur de bara benens
mygghettår,
braten heller förmånande tal från
hullans balkong.
Men höllsaxjorna stå olädtigt väntande
på avfärd
som packboxar i orangefärgade
sagor.

Snart reser pojken till Alexander och Lenin
och Hjortdödaren och Kvinnan —
Men vid det blida havets strand
måste han först strida med gröda
drakar.
Vad vet han vill nu?

Tysklands proletarisering.

(Forts. fr. sid. 1.)

skilda ha försvunnit på detta vis, begå numera hela familjer självmord. Behövt det sägas att olycklig kärlek inte är det vanligaste motivet till den förtvivlade handlingen utan finansiell nöd och den absoluta hopplösheten gentemot alla nödförordningar, vilka sällsamt nog blott ha till uppgift att stävja statens nöd, men öka den enskildes. Är det underligt om man vänder om leden och säger: varför skall staten leva och jag dö? En som man vet mycket farlig frågeställning. Enligt en beräkning, som är ett par månader gammal, är självmordens antal dagligen ungefär femtio, det är 1,500 per månad eller 18,000 per år, men klart är att den levnadsförhållanden växande nöden dagligen ökar antalet. Ständigt och jämt måste man under dessa olycksår tänka på Walther Rathenaus profetiska, tragiska ord, att det kommer en dag, då det finns tjugu miljoner för mycket tyskar inom Tyskland självt.

Självförsörjningen leder till ruin.

Regeringen Brüning fullföljer ju blott det som alla andra regeringar och sakkunniga ha fordrat av Tyskland: hjälp dig själv först så skall vi sedan hjälpa dig? Kanske? Men hur många andra stater kunna i dag ens hjälpa sig själva?

För det första: det är en öppen fråga om ett enda land i världen verkligen kan hjälpa sig självt! Och för det andra: är det möjligt att rådda en stat från undergång med de medel den tyska regeringen använder?

Hela dess i sanning heroiska stråvan har gått ut och går ännu i detta ögonblick ut på att rådda de arbetslösa undan det allra sista. Med andra ord, en viss grupp människor måste stödas på de andras bekostnad. Att även understödas åt de arbetslösa minskas är självklart, men principen måste omsättas i verklighet. Eljes utbryter omedelbart revolution från fem miljoner, den kanske kommer i alla fall. Om man betänker att de räknade arbetslösa i detta nu äro betydligt över fyra miljoner och de orkade säkerligen framemot en miljon, få vi ungefär femton miljoner, vilka enligt sedvanlig beräkning (familjemedlemmar etc.) äro direkt träffade av arbetslösheten; om siffran stiger till sju miljoner — Brünings egen beräk-

ning — eller åtta, bli således 24 miljoner direkt berørende. Det finns för övrigt tillsammans 21 miljoner arbetare och anställda i hela tyska riket. Och direkt berørende äro ju egentligen alla andra, då de i en eller annan form måste bära utgifterna för de arbetslösa! Det är kanske inte att undra på om regeringen inte haft tid eller krafter att arbeta ut mera än ett system för att hjälpa de arbetslösa.

Den fulländade utarmningen.

Under tiden har det tyska folkets proletarisering blivit fulländad. Det har sparats och dragits in löner till den grad att en allmän utjämnning ägt rum, som hur ironiskt det än låter, starkt påminner om förhållandena i Ryssland. Hur hela omsättningen lider av arbetslöshet och minskade löner, visa följande siffror för Sachsen: Totala siffran arbetslösa tjänstemän utgör en halv miljon. Enligt beräkning blir köpkraften hos dessa, både de arbetslösa och de som arbeta för sänkt lön, minskad till inte mindre än tre miljarder riksmark per år. Här är icke inberäknad en enda arbetare! Dylika siffror kan man finna överallt. Det förfärliga är att ingenting i gengäld blivit billigare.

Den andliga kulturens trängmä.

Om man nu uppställer det mycket djärva påståendet, att en stat inte lever blott för den materiella kulturen utan även för den andra, som en gång stod ganska högt i kurs i Europa och kallades andlig kultur — hur står det till med den i Tyska riket?

Om man börjar uppfirån, så ha ju universitetslärares löner reducerats oavbrutet, så att blott en ordinarie professor kan nå existensminimum. Alla andra sjunka ner i ett halvproletariat tillstånd. Dessutom talas om att man tänker stänga en del universitet; förmodligen menas att man skall tillsammans smärre sådana vilka ligga nära varandra. En mängd hygieniska institutioner ha dragits in. Detsamma gäller för andra rent vetenskapliga. Blott i Preussen äro cirka tolv tusen yngre lärare utan plats. Man har sagt upp dem, då man i stället pressar ihop klasserna och placera en femtio lärjungar i

Imitatorer och initiativtagare.

(Forts. fr. sid. 1.)

ska officerare som äro inblandade i affären. Den svenska officerskåren liknar en person som i över hundra år måst skriva utan bläck eller spela på ett stumt piano. Man kan bli galen för mindre. Man måste få utlopp åt sin aktivitet på något sätt. Och det ligger så starkt i officerskårens intresse att tynga på och förstora bolsjevikfaran inför svenska folket, att den måste falla offer för sin egen suggestion.

Men amiral Lindman som nu träder fram och förklarar att han som regeringschef kändt till och gillat Munckska kåren, har inte dessa ursäkter. Han bör ha fullt överblick och den principiella innebörden av att tillåta skyddskårer och den provokation som låg däri. När han ändå gav sin sanktion måste han som regeringschef ha varit bra oäbber om att ha statens lugn och bestånd i sin hand. Men vilket sam-

varje klassrum. Vad säger hygienien om dessa åtgärder?

Man sparar på böcker — och sätterna bli arbetslösa.

En gång i världen var Tyskland det land som producerade det största antalet böcker och inte var det de småsta. Numera har produktionen gått tillbaka med stormsteg, och man kan vara övertygad att det i regel är de bästa alstrarna, som inte finnas någon förläggare, då risken är alltför stor. Ty — vem skall köpa böcker? Det berättas att ett kändt förlägg under tre veckor sålt tre böcker för två och femti per styck. Och det största tidnings- och bokförlägg har för en månad sedan sagt upp fyrahundra sättere. Man diskuterar i tidningarna att man måste förliga böckerna ytterligare och styra ut dem mycket enklare som i Frankrike för att de skola finna köpare igen. Emellertid, varje åtgärd är följande, så länge proletariseringen angriper de sista kulturreseverna hos detta låsriga bildningsfolk.

Vad som sker är bara det att Tyskland håller på att sjunka ner till den bildningsnivå, som för några århundraden sen intogs av en europeisk storstat.

En tillvaro på inknappning.

Besvarar man således den uppkastade frågan om en stat av i dag kan räddas genom de medel regeringen Brüning arbetar med, visar det sig att hela folkets kraft, dess köpkraft, dess andliga kraft, dess livskraft reducerats till ett yttersta minimum, där allting ransoneras i de minsta portioner. Det är en deflation på livets alla områden av en omfattning, som säkerligen aldrig förekommit under den nyare historiens skeden. Det är en hungerkur av den mest våldsamma omfattning och vi ha ännu inte sett tragediens final.

Vad det beträffar, att den tyska staten skall redas sig med självhjälp, så vill jag blott rikta den frågan till alla intresserade — och vem är inte intresserad:

Carl David Marcus.

hälla i hela Europa skulle hålla i fogarna om inte Sverige gör det? Visst kan det finnas folk som önska revolution och vilja förbereda den, men vilka odds ha de icke emot sig i detta samhälle med dess överväldigande fredliga och stabila massa, med dess krigsmakt, polisarmé, penningmakt, fångelser, lagar, auktoritet, traditioner, vanor, orolighet! Skulle inte allt detta förlåta utan extra mobilisering av överklassen?

Ar revolutionsandan trots detta så fruktansvärt farlig, då är det skall att sätta till en revolutionskommission att utrona det svenska missnöjets grunder.

Det är irriterande att de rörelser, som uppstå här i landet, i så hög grad skola bestå av svallvåggor utifrån. Varför skola företeelser och fasoner, som uppstått ur och förklaras av kriget, ur rikens sammanbrott och despotismens grymhet och fjasko, motståndslöst fortplantas till ett fredligt demokratiskt land?

Här borde finnas trygga urskäljare, och icke bläver mot hysteriska suggestioner. Men här borde också finnas initiativtagare, begynnare, pionjärer i kraft av den överblick och det mod som man kan fordra att i räddat genom krigsåren här i vårt neutrala land.

Inom vår svenska socialdemokrati och dess ungdomsörelse rör det sig något av en sådan pionjärande.

Där finnes en stark stämning för ett självständigt svenskt initiativ i avrustningsfrågan. Den får för närvarande icke komma till sin rätt, enär partiledningen i enhetsintresse sätter sin auktoritet emot. Det var för detta krav på lojalitet mot moderpartiet som avrustningsmajoriteten på socialdemokratiska ungdomsförbundets kongress bjöde sig. Det fanns nämligen en sådan majoritet, även om det är svårt att hitta den i referaten. Men den ville icke mot partiledningens önskan föregripa partikongressens beslut.

Socialdemokratin är nu i det skede som Frisinnade Kvinnor på sin tid genomde: att samla inom sig och betrakta som likvärdiga två olika ståndpunkter i avrustningsfrågan. Först när det skedet är genomlidet, och partiet står med enig front för nationell avrustning kunna vi vänta att Sverige utprädelat som initiativtagare för avrustning i stället för imitatorer av nederlagsländernas efterkrigsfenomen.

Barnavård, tandvård och parasitkrig.

(Forts. fr. sid. 1.)

tandvård intresserar Sveriges Tandläkareförbunds vandringsutställning framförligt därigenom, att den ju kan bli tillgänglig för landsbyden. Man får veta att av Sveriges 532 kommuner 190 ha ordnad skoltandvård. Av dessa äro Kiruna, Gällivare, Boden, Luleå de nordligaste. De gröna rundarna, som utmärka platserna med skoltandvård på svenska kartan, äro mycket få i norr, medan de förekomma allt tätare söderut och för Stockholms del utgöra en hel samling. Avgjutningar av barnhuvuden i naturlig storlek visa de vanligaste tandsjukdomarna och deras synnerligen skadliga verkningar på organismen i sin helhet. Från en varhård i tänderna kan giflet sprida sig med blodet till hjärta,

Insänd 1 krona

på

Postgironummer 1544eller i frimärken
och Ni erhåller
alla nummer av**Tidevarvet**från
den 1 november
till årets slut.**TIDEVARVETS exp.**
SLUSSPLAN 1-3, STOCKHOLM

galblåsa, njurar och ledgångar och åstadkomma allvarliga sjukdomar. Det är propaganda för tandvård, som man hoppas skall göra verkan.

En annan sak, vars stoff också är ordnat i propagandas tjänst, är den som visar parasiternas bekämpande. Rättor, moss, allchanda slag av insekter, framförligt flugor. 50 olika arter av bakterier ha påvisats överföra genom flugor. Bland dem äro så allvarliga sjukdomar som tuberkulos, rådsot, tyfus, koleran m. fl. Bilderna i detta rum föreställa vanskötta soptunnor, gödselständer och avlopp, som befärliga flugornas våldsamma förökning. Tyvärr saknas avbildningar om vilka positiva åtgärder som bör tillgripas för att utrota de farliga flugorna. Det är ju en sak, som i hög grad angår den stora allmänheten, alla helst mot bakgrunden av de avskräckande bilder av barn och unga människor på hopplösa sjukbäddar, som åtfölja beskrivningen på flugornas härjningar.

Utän att rikna upp fler detaljer, kan man lugnt konstatera att utställningen, trots vissa brister, gör sig förtjänt av allmänhetens intresse.

C. H.

TIDEVARVET

REDAKTION:

Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10-12.

EXPEITION:

Telefon 182 43.
Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m. Postgiron 1544.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:50. Lönsomhet 15 Öre.

ANNONSPRIS:

I text 25 Öre per millimeter.

Stockholm 1931
Zetterlund & Thelander Boktryckeri-A. B.**För den arbetande
nutidsmänniskan ...**

En grundlig kroppslig uppriktning, som ger hälsa och arbetsförmåga, en stimulerande, medicinska motioner under sakkunnig ledning, som Ni när som helst bör till handa hemma i Edert sov- eller arbetsrum, detta får Ni genom

kineta-systemet

korrespondenskurser (med speciella gramfonfonatorer) i konstnärlig dans och plastik samt matingsgymnastik och rörelseteknik (svanring m. m.)

Sakkunnig ledning, låtta avbatalningsvilkor.

Sänd in nedanstående kupong till

kineta-institutet

expeditionen, Centralpalatset, Stockholm.

gratis-kupong

Var god sänd mig kostnadsfritt Eder brochyr om kineta-systemets korrespondenskurser, lag intresserar mig mest för kursen i matingsgymnastik, konstnärlig dans.

Namn:

Adress:

T. V. 2.

